

EU smjernice za novu strategiju energetskog razvoja RH

Prof.dr.sc. Davor Škrlec
Zastupnik u Europskom parlamentu

Podsjetnik na ciljeve

- **2020**
  - 20% udio obnovljivih izvora energije
  - 20% smanjenje potrošnje mjerama energetske učinkovitosti
  - 20% smanjenje emisija
- **2030**
  - 40% smanjenje emisija (u odnosu na 1990.)
    - 43% smanjenje u ETS u odnosu na 2005.
    - 30% smanjenje u non-ETS u odnosu na 2005.
  - najmanje 27% udio obnovljivih izvora energije
  - najmanje 27% smanjenje potrošnje mjerama energetske učinkovitosti
- **2050**
  - 85-90% smanjenje emisija

Zahtjevi Europskog parlamenta

- obvezujući ciljevi za države članice
- 2030
  - 40% smanjenje emisija
  - 40% mjere energetske učinkovitosti
  - 40% udio obnovljivih izvora energije
- ukidanje subvencija na fosilna goriva
- napuštanje korištenja fosilnih goriva

Globalno okruženje – COP21

- It confirms the prime objective of containing global temperature increase to **below 2°C** relative to preindustrial levels, and calls for the most energetic efforts to be made to contain the rise to **1.5°C**
- In terms of reduction, the ‘global emissions ceiling’ must be reached ‘in the shortest-possible time’, with countries **targeting emissions neutrality in the second half of the century**. The agreement invites all countries to publish national strategies detailing the methods they intend to use in order to deliver on their commitments
- The agreement emphasizes that part of the Green Fund must be devoted to the issue of adaptation, which in plain terms means the aid provided by developed countries to those most affected by climate change. A **technology transfer mechanism** is also outlined as a more effective way of countering the consequences of global warming
- In terms of climate, **all countries share responsibility**, but in different proportions determined primarily by their historic level of responsibility and their current level of development. The agreement stipulates that the world’s developed countries “shall continue taking the lead by undertaking economy-wide absolute emission reduction targets.” At the same time, developing countries “should continue enhancing their mitigation efforts (...) in the light of different national circumstances.” Lastly, the agreement emphasizes that “support shall be provided to developing country Parties” by the more economic advanced nations.

Globalno okruženje – COP21

- In terms of financial support, the agreement sets the collective goal for the period from 2020 onwards of devoting USD100 billion in loans and donations to fund projects enabling the most seriously affected countries (in terms of drought, flooding, rising sea levels, etc.) to adapt to climate change and/or reduce greenhouse gas emissions. Some developing countries may “on a voluntary basis” also provide financial resources to help the very poorest countries
- As part of promoting transparency, the agreement introduces **a mechanism for monitoring commitments every five years from 2025 onwards** (the agreement itself becoming effective in 2020). This monitoring process will enable differentiated contributions to be revised upwards in accordance with the principle of progression. An initial meeting between the signatory parties has already been set for **2018 in order to assess progress towards achieving the targets set**
- Lastly, on the issue of **carbon pricing**, the agreement emphasizes the desirability of a framework structured to encourage stakeholders to reduce their emissions. This confirms the initiative launched at the start of the COP21 meeting with the French President, and which has already enabled **more than 60 states and regions to introduce carbon pricing**. The agreement enshrines mechanisms for the transfer of greenhouse gas emission reductions, the methods for which will be defined in time for COP22 on the basis of voluntary participation by the Parties

SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS

17 GOALS TO TRANSFORM OUR WORLD

Zašto energetska unija ?

- jedan od ključnih političkih prioriteta Europske unije
- korist za građane EU
  - **niža cijena energije** – korištenje naprednih tehnologija
  - **vlastita proizvodnja** energije iz obnovljivih izvora
  - bolja **sigurnost** opskrbe
- prilika za gospodarstvo EU
  - **razvoj** novih energetske tehnologija i usluga - **inovacije**
  - **održivi razvoj** i **održivi poslovi** u EU, izvoz tehnologija i znanja
  - **više sigurnosti** za investitore (siguran i jasan politički okvir i ciljevi)
- klimatske promjene
  - usvojeni klimatsko-energetski okvir do 2030. godine – 40% smanjenje emisija
  - veći udio energije iz OIE u ukupnoj potrošnji (najmanje 27%)
  - energetska učinkovitost – građevinski i transportni sektori

Koje se promjene očekuju ?

- nova Europska komisija: ukloniti možda najveću prepreku – **potpuna implementacija i primjena** postojećeg zakonodavstva i zajedničkih smjernica/politika
- diverzifikacija opskrbljivača prirodnim plinom i opskrbnih pravaca
- reforma energetskeg tržišta
- reforma sustava trgovanja emisijama
- izgradnja infrastrukture od zajedničkog interesa i interkonekcije
- razvoj zakonodavstva za postizanje okvirnih klimatsko-energetskih ciljeva 2020.-2030.
- smanjenje potrošnje energije i dekarbonizacija transporta
- ulaganje u istraživanje i razvoj novih tehnologija

Pet dimenzija energetske unije

1. energetska sigurnost, solidarnost i povjerenje,
2. potpuno integrirano europsko energetske tržište,
3. energetska učinkovitost koja pridonosi ograničavanju potražnje,
4. dekarbonizacija gospodarstva, i transporta
5. istraživanje, inovacije i konkurentnost

Makroregionalni pristup

- razvoj makroregija kao strateška smjernica razvoja EU
- Republika Hrvatska je u dvije makroregije Europe: Dunavska i Jadransko-jonska makroregija
- održiva energetika i održivi transport su temeljni stupovi strateških smjernica obje makroregije
- sukladnost s ciljevima Europske energetske unije
- strateški interes i prilika za Republiku Hrvatsku

Dunavska makroregija

Jadransko-jonska makroregija

Energetske analize za Dunavsku makroregiju

Prilike makroregionalnog pristupa

- makroregionalno tržište energije
- zajedničko planiranje razvoja energetskeg potencijala
- jeftinije i lakše ostvarivanje klimatsko-energetskih ciljeva
- potencijal regionalnog tržišta proizvoda i usluga

Decentralizacija i demokratizacija energetskega sektora

- demokratizacija energetske tranzicije aktivnim sudjelovanjem građana kroz decentraliziranu proizvodnju energije;
- Smart Home
- Smart City

Smjernice za RH

- poštivanje mjera koje će osigurati **zdrav okoliš** za sve građane Republike Hrvatske;
- **razvoj energetske neovisnosti RH** kroz korištenje i optimiziranje **vlastitih energetske potencijala** (OIE + fosilna goriva + razvoj energetske kulture);
- **razvoj akademskih/obrazovnih institucija** vezanih uz energetiku kroz ulaganje u razvoj istih zajedno s partnerima;
- **razvoj vlastitih ljudskih potencijala**, odnosno investiranje u razvoj visoko kvalificiranog kadra s potrebnim vještinama;
- **razvoj i izvoz energetske tehnologije**;
- **razvoj energetske učinkovitosti**;

Smjernice za RH nastavak

- **korištenje geostrateškog položaja RH** kao mjesta gdje more najdublje ulazi u teritorij EU i lokacije koja se nalazi na presjeku pravaca između istoka i zapada;
- uključivanje šire zajednice putem razvoja **energetskih zadruga i zelenog poduzetništva**;
- **restrukturiranje** energetskih tvrtki u vlasništvu države i **izdvajanje tržišnih** od reguliranih djelatnosti;
- **upravljanje energetskim tvrtkama** u vlasništvu države uz pomoć stručnjaka s međunarodnim iskustvom, te na bazi indeksiranja **ključnih parametara poslovnih procesa**;
- učinkovitije državno upravljanje **restrukturiranjem agencija i boljom regulatornom politikom** (poticajno zakonodavstvo) koju se kontrolirano i nadzirano implementira;
- pozicioniranje RH kao proizvođača energije koji će energiju proizvoditi za vlastite potrebe i izvoziti;

Što konkretno treba učiniti ?

- **mobilizacija** kadra koji je **kapacitativno sposoban** na optimalan način implementirati sektorske strategije;
- **usklađivanje sektorskih strategija za period 2014.-2020.** s izradom Akcijskih provedbenih planova;
- definiranje i praćenje ključnih indikatora učinkovitosti/izvedbe.
- strateške mjere za **poticanje decentralizirane proizvodnje i aktivno uključivanje građana u energetska tranziciju** donošenjem nacionalne strategije za povećanje participacije građana u vlasništvu OIE.
- definirati jasan **institucionalni i operativni okvir** za provedbu programa i mjera u području energetske učinkovitosti.
- izrada i usklađivanje **sektorskih strategija** s planovima EU za **period 2020.-2030.**
- izrada **smjernica** sektorskih strategija **za 2050. godinu.**
- disciplinirana i transparentna provedba strateških energetske projekata.

Izvori financiranja

- privatni kapital
- EIB (Europska investicijska banka)
- EBRD (Europska banka za obnovu i razvoj)
- kohezijska politika EU 2014-2020
  - ERDF (Europski fond za regionalni razvoj)
  - ESF (Europski socijalni fond)
  - CF (Kohezijski fond)
  - EAFRD – Europski fond za poljoprivredni i ruralni razvoj
- EFSI – novo uspostavljeni Europski fond za strateške investicije
- Obzor 2020
- EUSEF (Europski fond za društveno poduzetništvo)

Izvori financiranja nast.

- domaći izvori financiranja
  - HBOR
  - HAMAG
  - državni proračun (državna potpora)
  - „Zeleni investicijski fondovi“ – aktiviranje štednje građana
  - HEP/HOPS/Plinacro/Janaf
  - Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost
- ostale poticajne mjere:
  - omogućavanje članovima zadruga ostvarivanje prava na poticaje za zapošljavanje i druga prava koja ostvaruju nezaposlene osobe
  - oslobađanje od poreza na reinvestiranu dobit zadruga
  - smanjenje naknade za priključenje elektrana u vlasništvu energetske zadruga ili građana

Zabrinutost

- Implementacija u državama članicama
- Javne financije ne omogućavaju provedbu programa 2014 - 2020
- Ekonomska i socijalna korist društva ?
- EU nije globalni lider u investicijama u zelene tehnologije
- Gubitak liderstva u tehnologijama ?

Zahvaljujem na pažnji !